

عنوان مقاله:

ارزش گذاری اقتصادی منابع آب زیر زمینی در بخش کشاورزی (مطالعه موردی: دشت همدان- بهار)

محل انتشار:

فصلنامه اقتصاد و توسعه کشاورزی، دوره 36، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

حمید بلالی - گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

فرزانه کسبیاں لعل - گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

خلاصه مقاله:

آب به عنوان یکی از نهاده های اساسی در تولیدات بخش کشاورزی، از جایگاه ممتازی در توسعه این بخش برخوردار می باشد. در دهه های اخیر با رشد جمعیت، افزایش تقاضا برای محصولات کشاورزی و همچنین توسعه صنعت و کشاورزی، برداشت از منابع آب زیرزمینی بعنوان مهم ترین تامین کننده آب در مناطق خشک و نیمه خشک نیز بطور چشمگیری افزایش یافته و منجر به پیشی گرفتن تقاضا بر عرضه منابع آب و ایجاد بحران در اغلب این مناطق شده است. بی شک یکی از مهم ترین ابزارها در کنترل و مدیریت تقاضای منابع آب و کاهش بحران حاصل از آن، بهره گیری از ابزارهای اقتصادی و لحاظ نمودن ارزش اقتصادی آب در فعالیت های کشاورزی بعنوان بزرگترین مصرف کننده آن می باشد. مطالعه حاضر با هدف ارزشگذاری اقتصادی منابع آب زیر زمینی در دشت همدان- بهار با بهره گیری از الگوی برنامه ریزی پویا با استفاده از نرم افزار GAMS در سال زراعی ۹۶-۱۳۹۵ می باشد. بر اساس نتایج تحقیق ارزش اقتصادی آب زیرزمینی به ازای هر متر مکعب در چهار ناحیه دشت همدان-بهار شامل منطقه همدان ۳۵۴۳ ریال، منطقه لالچین ۴۵۳۸ ریال، منطقه بهار ۴۰۱۵ ریال و منطقه صالح آباد ۳۶۹۰ ریال محاسبه گردید. هم چنین بازده ناخالص حاصل از فعالیت های کشاورزی هر یک از مناطق به ترتیب، همدان (۷۰۸/۶۸۸۷۸۱۰)، لالچین (۱۵۰/۷۱۴۸۵۲۷)، بهار (۷۵۵/۴۷۴۱۳۹۹)، صالح آباد (۰۰۵/۳۶۳۹۷۰۶) میلیون ریال، بازده ناخالص کل مناطق (۲۲۴۱۷۴۴۰) میلیون ریال و میزان حجم آب مصرفی کل معادل ۱۸۵۶۲۹۲۰۰ متر مکعب برآورد شد. بررسی و مقایسه ارزش اقتصادی برآورد شده با قیمت آب در نواحی مورد مطالعه نشان داد که ارزش اقتصادی محاسبه شده هر متر مکعب آب بیشتر از قیمت فعلی آب در منطقه می باشد، بطوریکه افزایش هزینه استفاده این نهاده از طریق ابزارهای مختلف سیاستی نظیر وضع قیمت آب می تواند نقش موثری در کنترل بهره برداری و تخلیه آبخوان داشته باشد.

کلمات کلیدی:

ارزشگذاری اقتصادی، آب زیرزمینی، دشت همدان- بهار، برنامه ریزی ریاضی پویا، GAMS

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1478963>

